

USAID

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԺՈՂՈՎՐԻՑ

aecp

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԿՈՒՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՍԱՐԳԵԼԱՆ
ԳԵՐԱՃԱՆՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Լույս մանուկների աչքերին

Անհասություն ռետինոպաթիա

Անհասության
ռետինոպաթիայի վաղ
ախտորոշումը և բուժումը
կարող են կանխարգելել
Ձեր երեխայի տեսողության
վատթարացումը և առավել ևս
կուրությունը:

the armenian eyecare project

Ցածր քաշով ծնված
բոլոր անհաս երեխաները
պարտադիր պետք է անցնեն
ակնաչին հետազոտություն
ակնաբույժի մոտ, ով կստուգի
ԱՌ-ի ախտանշանների
առկայությունը:

Չափազանց կարևոր է հետևել
ակնաբույժի խորհուրդներին
և իրականացնել
բոլոր նշանակված
հետազոտությունները:
Հիշե՛ք, որ երեխայի մոտ ԱՌ-
հայտնաբերվելու դեպքում
բուժումն արդյունավետ է
լինում, եթե կատարվում է ճիշտ
ժամանակին:

Անհասության ռե

Անհասության ռետինոպաթիան (ԱՌ) կուրության հանգեցնող ակնային խանգարում է: Այն հիմնականում հանդիպում է 1,5 կիլոգրամից պակաս կշռող և ութ շաբաթից ավել վաղաժամկետ ծնված նորածինների մոտ:

ԱՌ-ը առաջանում է, երբ աչքի հետին պատին գտնվող ցանցաթաղանթի անհաս արյունատար անոթները ոչ նորմալ կերպով աճում և զարգանում են ցանցաթաղանթի մակերեսին: Այդ անոթները կարող են արյունահոսել, վնասել ցանցաթաղանթը և շերտազատել այն:

Որքան փոքր է նորածին երեխան, այնքան մեծ է ԱՌ-ի զարգացման հավանականությունը: ԱՌ-ով ախտորոշված երեխաները դասվում են հետագա կյանքի ընթացում ակնային որոշակի խնդիրներ և հիվանդություններ ձեռքբերելուն ենթակա ռիսկային խմբերին: Այդ հիվանդություններից են ցանցաթաղանթի շերտազատումը, միոպիան (կարճատեսությունը), ստրաբիսմուսը (շլությունը), ամբլիոպիան (ծույլ աչք) և գլաուկոման: Այս հիվանդությունները մեծամասամբ բուժելի են կամ առվազն՝ կառավարելի, եթե հայտնաբերվեն ժամանակին և վերահսկվեն բժշկի կողմից:

Պարտադիր միջոցառումներ

25-26 շաբաթական գեստացիոն տարիքում ծնված նորածինների մոտ առաջին հետազոտությունը պետք է տեղի ունենա երեխայի ծննդից չորսից վեց շաբաթ անց:

տի նոպաթիա

Ուշադրություն՝ 31-րդ շաբաթում ծնված նորածինները պետք է հետազոտվեն ոչ ուշ քան մեկ շաբաթ անց: Երեխաների մեծամասնության համար պահանջվում է առնվազն երկու հետազոտություն:

Հետազոտությունից մեկ ժամ առաջ կաթիլների միջոցով լայնացվում են աչքի բիբերը, որպեսզի հնարավոր լինի տեսնել ցանցաթաղանթը:

Ակնաբույժը զննում է երեխային անուղղակի օֆթալմոսկոպի կամ տեսախցիկի միջոցով: Ցանցաթաղանթի առավել արդյունավետ զննման համար հնարավոր է, որ օգտագործվեն այլ գործիքներ:

Ի՞նչ անել ԱՌ-ի հայտնաբերման դեպքում

Ամեն ինչ կախված է իրավիճակի լրջությունից: ԱՌ-ն ունի դասակարգման հինգ փուլեր՝ թեթևից բարդ:

Փուլեր I և II. ոչ նորմալ անոթների թեթև և միջին կարգի զարգացումներ: I և II փուլերում դեպքերի մեծամասնությունը բուժում չի պահանջում: Տեսողությունը զարգանում է գրեթե սովորականի պես:

Հիվանդությունն ինքն իրեն նահանջում է՝ առանց հետագա զարգացումների:

Փուլ III. ոչ նորմալ անոթների բարդ զարգացումներ: Ոչ նորմալ անոթներն աճում են դեպի աչքի կենտրոնը, ցանցաթաղանթի մակերեսին զարգանալու փոխարեն:

Երբ նորածիններն ունենում են այս փուլի որոշակի աստիճաններ և կարող է զարգանալ ցանցաթաղանթի արյունատար անոթների լայնացում և ոլորունություն (այսպես կոչված « + հիվանդությունը»), բուժումն անհրաժեշտ է դառնում և հնարավորություն է տալիս կանխարգելել ցանցաթաղանթի շերտազատումը:

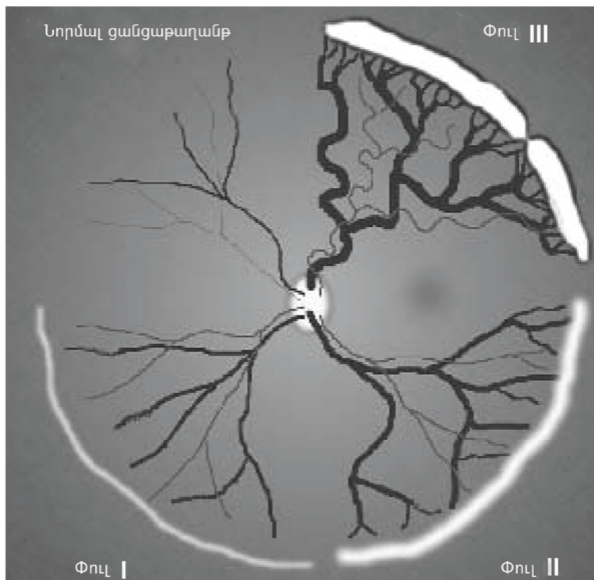
Գծապատկերը ներկայացնում է ԱՌ-ի զարգացման փուլերը՝ նորմալից դեպի I, II և III: Սպիտակ գիծը ԱՌ-ն է: Ոչ նորմալ արյունատար անոթների զարգացման արդյունքում՝ յուրաքանչյուր փուլում գիծն ավելի հաստ է:

Փուլ IV. մասնակիորեն շերտազատված ցանցաթաղանթ: Ոչ նորմալ անոթների արյունահոսության արդյունքում գոյացած վերքի հպումից ցանցաթաղաթը մասնակիորեն անջատվում է աչքի պատից (ակնահատակից):

Փուլ V. ամբողջությամբ շերտազատված ցանցաթաղանթ: Սա հիվանդության զարգացման վերջնական փուլն է: Եթե չկիրառվի համապատասխան բուժում, ապա լուրջ տեսողական խնդիրները և նույնիսկ կուրությունը երեխայի մոտ անխուսափելի են:

Նորմալ ցանցաթաղանթ

Փուլ III

Փուլ I

Փուլ II

ԱՌ-ի թեթև և միջին փուլերի հայտնաբերման դեպքում կրկնակի հետազոտություն է պահանջվում մեկ-երկու շաբաթից: Եթե հետագա զարգացումներ չեն գրանցվում, ապա ԱՌ-ը ինքն իրեն նահանջում է:

ԱՌ-ի բարդ զարգացումները ենթադրում են ավելի հաճախակի հետազոտություններ: Եթե երեխան բուժման կարիք ունենա, ակնաբույժը Ձեզ կտեղեկացնի և կպարզաբանի հետագա քայլերը:

Բուժումը

Երեխայի տեսողությունը հետագա վնասից զերծ պահելու համար ԱՌ-ի բարդ փուլի դեպքում անհրաժեշտ է շտապ բուժում անցկացնել: Սովորաբար բուժումն իրականացվում է ԱՌ-ի ախտորոշման պահից 48 ժամերի ընթացքում: Որոշ դեպքերում կարող է ավելի շատ ժամանակ պահանջվել, եթե երեխային անհրաժեշտ է տեղափոխել համապատասխան բաժանմունք:

ԱՌ-ի բուժման ամենաարդյունավետ միջոցն է լազերային միջամտությունը: Լազերային բուժման դեպքում, մակարդվում են ոչ առողջ անոթները՝ ապահովելով ցանցաթաղանթի ճիշտ դիրքը:

Լազերային միջամտությունը կատարվում է միայն նորածինների վերակենդանացման բաժանմունքներում՝ նորածնային մանկաբույժի և լազերային վիրաբույժի մասնակցությամբ:

Բուժումից հետո երեխային սովորաբար նշանակվում են հակաբիոտիկ և ստերոիդ կաթիլներ, որոնք կանխարգելում են բորբոքումները և այտուցները: Բուժումից մեկ շաբաթ անց անհրաժեշտ է այցելել ակնաբույժին՝ անոթների հետագա զարգացումներին հետևելու համար: Դեպքերի մեծամասնության համար բուժումն արդյունավետ է: Հազվադեպ, երկու-երեք շաբաթ անց կարող է կրկնակի բուժում պահանջվել:

Հղումներ

Համաձայնեցված է
ՀՀ Առողջապահության
նախարարության հետ

Սույն հրատարակությունը պատրաստվել է հետևյալ հաստատությունների կողմից՝ տրամադրված տեղեկատվական նյութերից՝

The Bliss – Մեծ Բրիտանիայում գործող հատուկ մանկական առողջապահական բարեգործական կազմակերպություն, որն աջակցում է անհաս և հիվանդ նորածին երեխաներին
www.bliss.org.uk;

The National Eye Institute (Աչքի ազգային ինստիտուտ) - 1968 թ. ԱՄՆ կոնգրեսի կողմից հիմնադրված մարմին՝ միտված ԱՄՆ ժողովրդի տեսողական խնդիրների լուծմանն ու կուրության կանխարգելմանը:
www.nei.nih.gov

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԿՈՒՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԱՐԳԵՄԱՆ
ԳԵՐԱՋԱՆՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Լույս մանուկների աչքերին

Հասցե՝ Այգեստան 5-րդ փ., տուն 7,
Երևան 0070, Հայաստան
Հեռ.՝ (374 10) 55 90 68;
Ֆաքս՝ (374 10) 57 76 94
Էլ-փոստ՝ aecp@aecp.am;
www.aecp.am
www.eyecareproject.com

Սույն հրատարակությունը հնարավոր է դարձել Ամերիկյան ժողովրդի աջակցությամբ՝ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության (ԱՄՆ ՄԶԳ) և Հայկական ակնաբուժության նախագծի (ՀԱՆ) միջոցով:

Հրատարակությունում արտահայտված տեսակետները պատկանում են հեղինակներին, և հնարավոր է, որ չհամընկնեն ԱՄՆ ՄԶԳ կամ ԱՄՆ Կառավարության տեսակետների հետ: